

Drodzy maturzyści! Od wtorku codziennie drukujemy przykładowe testy maturalne dla poziomu rozszerzonego. Zaczynajcie przygotowania do matury już teraz. Dziś – geografia, jutro – biologia i historia

Matura z geografii

Przykładowy test dla poziomu rozszerzonego

Zadania 1-9 wykonaj na podstawie załączonej mapy turystycznej „Jezioro Rożnowskie”

Czas pracy: 150 minut

Zadanie 1. (0-2)

Uzupełnij zdania, wpisując odpowiednie wartości liczbowe i miana.

Wysokość bezwzględna punktu widokowego w Witkowie (C3) - .....
Wysokość bezwzględna poziomu wody w Jeziorze Roznowskim - .....

Zadanie 2. (0-2)

Oblicz, ile czasu potrzebuje turysta, aby dojść (drogą asfaltową) z kąpieliska Słoneczna Polana (C3) do niebieskiego szla-

ku turystycznego. Turysta wędruje z prędkością 4 km/godz., a pokonanie różnicy wysokości 50 m zajmuje dodatkowo 10 minut. Zapisz następujące wyniki pomiarów i obliczeń.

Długość trasy w terenie - ..... km
Różnica wysokości - ..... metrów (z zaokrągleniem do pełnej dziesiątki).
Czas dojścia - ..... minut

Zadanie 3. (0-2)

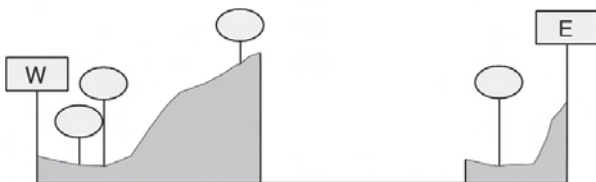
Powierzchnia wyspy znajdującej się w pobliżu Tegoborzy wynosi na załączonej mapie 2 cm^2 . Oblicz powierzchnię tej wyspy w terenie (zapisz obliczenia).

Zadanie 4. (0-1)

Rysunek przedstawia profil topograficzny wzdłuż trasy wycieczki niebieskim i zielonym szlakiem turystycznym na odcinku od drewnianego kościoła w Rożnowie przez Witowice Górne do przystanku PKS w Łekach. W prostokątach wpisano oznaczenia stron świata. Elipsy wskazują położenie wybranych obiektów na linii profilu.

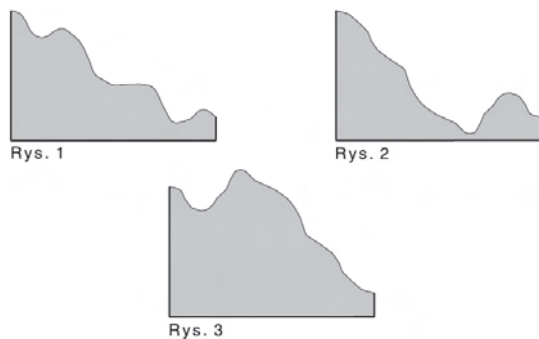
Wpisz odpowiednio numery tych obiektów, wybierając je z podanych poniżej.

- 1 - rzeka Dunajec (lub kładka)
- 2 - rzeka Łososina (lub most)
- 3 - początek zielonego szlaku
- 4 - droga krajowa
- 5 - punkt widokowy

Zadanie 5. (0-1)

Podaj numer rysunku, który przedstawia brakujący fragment profilu topograficznego (z zadania 4).

Fragment przekroju od doliny Dunajca do wzniesienia Zagórze (przed początkiem zielonego szlaku rysunki prześle „Compass”)

Zadanie 6. (0-1)

Obszar przedstawiony na mapie zbudowany jest z fliszu.

W kamieniołomie (G1) wydobywany jest

A. melafir	C. wapień
B. piaskowiec	D. granit

Zadanie 7. (0-1)

21 marca Słońce podczas górowania jest najwyżej nad horyzontem w miejscowości:

A. Tęgoborze
B. Łososina Dolna
C. Gródek n. Dunajcem
D. Rożnów

Zadanie 8. (0-2)

Podaj dwie cechy środowiska przyrodniczego i dwie cechy zagospodarowania potwierdzające rekreacyjne walory przysiółka Doliny (D3).

Cechy środowiska przyrodniczego

1. ....
2. ....
Cechy zagospodarowania
1. ....
2. ....

Zadanie 9. (0-2)

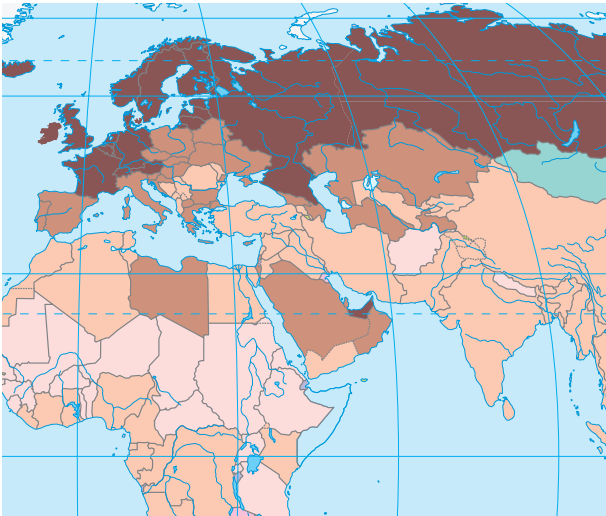
Zbiornik rożnowski należy do najstarszych w Polsce sztucznych jezior (uruchomiony w 1941 roku). Gromadzi wodę z dorzecza górnego biegu Dunajca, czyli obszaru o wzmożonej erozji i głębokiej odwadniających go cieków. **Wyjaśnij wpływ tych faktów na zmniejszanie się atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej Jeziora Rożnowskiego.**

Zadanie 10. (0-1)

Mapa przedstawiająca wielkość zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca została wykonana metoda

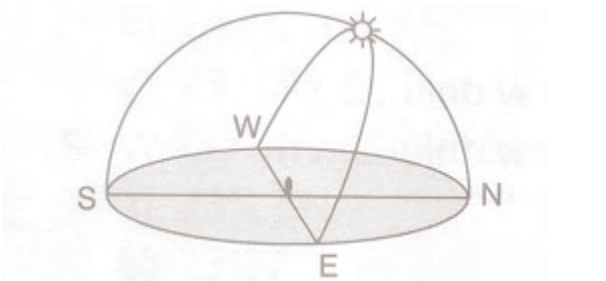
A. kartodiagramu
B. kartogramu
C. izolinii
D. zasięgów

Zadanie 11. (0-1)

Rysunek przedstawia dzienny łuk Słońca nad horyzontem i jego górowanie w dniu 21 marca.

Zaznacz miejsce, w którym znajduje się obserwator.

A. Równik
B. Zwrotnik Raka
C. Zwrotnik Koziorożca
D. Biegun północny

Zadanie 12. (0-2)

Górowanie Słońca obserwowano w Warszawie (52°N, 21°E) i w Miami (26°N, 80°W).

Wykonaj stosowne obliczenia i uzupełnij zdania. Zapisz obliczenia.

Różnica długości geograficznej między tymi miastami wynosi .....

Różnica czasu miejscowego (słonecznego) między tymi miastami wynosi .....

Gdy Słońce góruje w Warszawie, to w tym momencie w Miami jest godzina ..... czasu miejscowego (słonecznego).

Zadanie 13. (0-2)

Obok każdego z geologicznych wydarzeń podaj okres geologiczny, w którym miało ono miejsce.

Faldowania orogenezy kaledońskiej objęły część Gór Świętokrzyskich i Sudetów.

.....

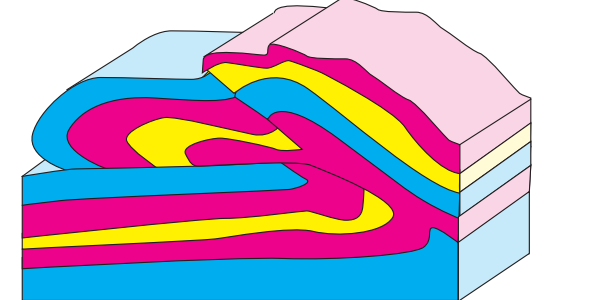
Hercyńskie ruchy górotwórcze doprowadziły do sfaldowania i wypiętrzenia Sudetów i Gór Świętokrzyskich. ....

W czasie rozległej transgresji morskiej powstały wapienie budujące Wyżynę Krakowsko-Częstochowską. ....

Na obszar Polski kilkakrotnie wkraczał lądolód .....

Zadanie 14. (0-2)

Podaj nazwę przedstawionej na rysunku struktury geologicznej i opisz sposób jej powstania.

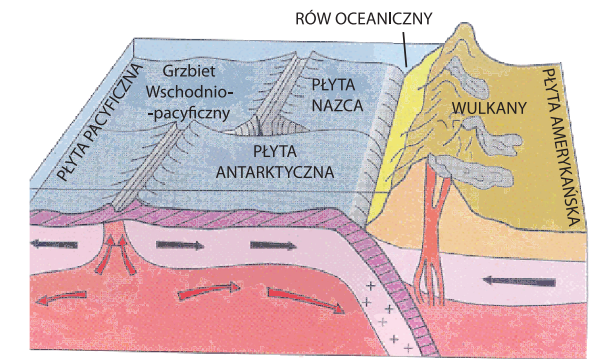
.....

.....

.....

Zadanie 15. (0-2)

Korzystając z zamieszczonego rysunku, opisz proces powstawania grzbietu śródoceanicznego. W opisie użyj określeń: lawa bazaltowa, ryft, oceaniczna płyta litosfery, prądy konwekcyjne, grzbiet śródoceaniczny.

.....

.....

.....

Zadanie 16. (0-1)

Wyjaśnij, dlaczego monsun letni wieje zawsze znad oceanu na ląd.

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0-3)

Wyjaśnij, podając główny czynnik klimatyczny, różnice warunków klimatycznych w podanych miastach Polski.

a) Roczna amplituda temperatury powietrza jest większa w Białymstoku niż w Szczecinie.

Czynnik klimatyczny: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

b) Roczna suma opadów jest większa w Zakopanem niż w Krakowie.

Czynnik klimatyczny: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

c) Okres wegetacji jest dłuższy we Wrocławiu niż w Jeleniej Górze.

Czynnik klimatyczny: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

Zadanie 18. (0-2)

Uzupełnij zdania dotyczące ruchów wody morskiej odpowiednimi terminami wybranymi z podanych.

Falowanie, prądy morskie, upwelling, pływy morskie.

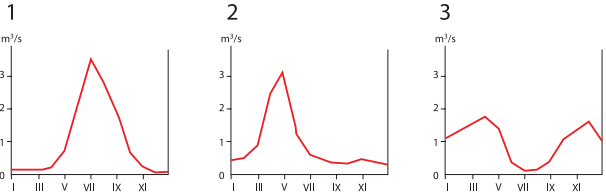
a) Ruch wody wywołany wzajemnym przyciąganiem Księżyca, Słońca i Ziemi to .....

b) Unoszenie się zimnej wody z warstw głębszych ku powierzchni to .....

c) Wprowadzenie cząstek wody w ruch kołowy pod wpływem tarcia wiatru o jej powierzchnię to .....

Zadanie 19. (0-1)

Rysunki przedstawiają trzy rodzaje reżimów rzecznych. Podaj numer rysunku przedstawiającego reżim lodowcowy. Uzasadnij swój wybór.

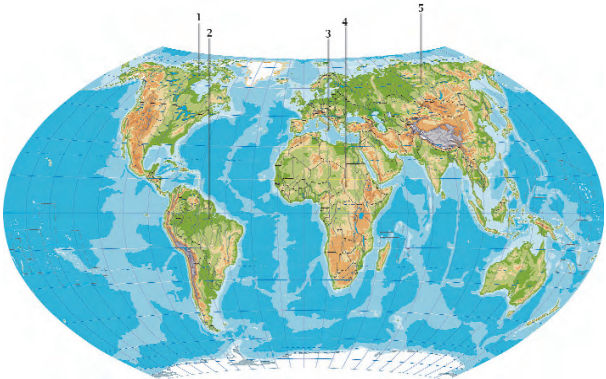

.....

.....

.....

Zadanie 20. (0-3)

Uzupełnij tabelę, korzystając z mapy i własnej wiedzy. Przyporządkuj każdemu z pięciu zaznaczonych na mapie (cyframi 1-5) obszarów podane niżej cechy środowiska.

Klimat: równikowy wybitnie wilgotny; podzwrotnikowy suchy; podzwrotnikowy; umiarkowany chłodny; subpolarny.

Formacja roślinna: tajga; tundra; sawanna; las równikowy; makia.

Charakterystyczne (typowe) rośliny: kakaowce i liany; wysokie trawy i akacje; świerki i modrzewie; mchy i porosty; twarde liственные lasy i zarośla przez cały rok zielone.

Numer na mapie	Klimat	Formacje roślinne	Charakterystyczne rośliny
1			
2			
3			
4			
5			

Dokończenie na – s. 22 ►►

Historia

POWSZECHNA

Polska i Świat

Co środa kolejny tom

patroni medialni

tvn 24

Gazeta.pl

Radio ZET

Historia

POWSZECHNA

Od prehistorii do cywilizacji na kontynentach pozaeuropejskich

poleca

prof. Norman Davies

Norman Davies

Już w sprzedaży

drugi tom

„Od prehistorii do cywilizacji na kontynentach pozaeuropejskich”

w cenie 29,99 zł + cena „Gazety Wyborczej”

Kolekcję można zamówić

przez internet: www.gazeta.pl/kolekcje lub pod numerem telefonu: 0 801 130 000*

* koszt połączenia wynosi 0,29 zł netto w sieci TP SA

Zamówienia przyjmuje także firma Press Promocja pod numerem telefonu 0 22 825 74 29

gazeta

WYBORCZA

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

1

▶▶▶ Dokończenie ze s. 21

Zadanie 21. (0-1)

Na podstawie poniższych informacji podaj nazwę pięter roślinnych występujących w Polsce:

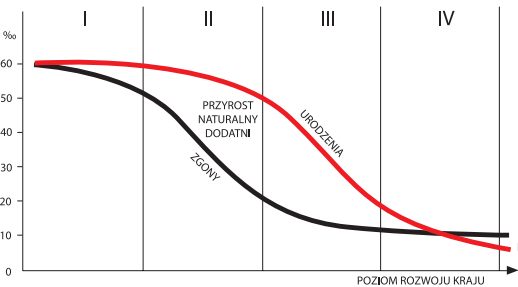
a) W Tatrach występuje powyżej górnej granicy lasu, a poniżej hal: .....

b) Występuje w Tatrach bezpośrednio poniżej regła górnego (lasów świerkowych): .....

c) W Bieszczadach występuje powyżej piętra lasów bukowych (i zarośli olchy kosej): .....

Zadanie 22. (0-1)

Przedstaw zmiany wskaźnika urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w drugiej fazie rozwoju demograficznego.

Zadanie 23. (0-2)

Podaj po dwa przykłady problemów wynikających z wielkości przyrostu naturalnego, z którymi borykają się kraje znajdujące się w drugiej i czwartej fazie cyklu demograficznego (rys. w zadaniu 22.).

a) Kraje w II fazie cyklu .....

b) Kraje w IV fazie cyklu .....

Zadanie 24. (0-2)

Ameryka Łacińska jest najbardziej zróżnicowanym regionem świata pod względem rasowym.

Podaj trzy główne rasy ludności występujące w tym regionie i okoliczności (powody) ich pojawienia się w tym regionie.

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 25. (0-2)

Przyporządkuj każdej z wymienionych funkcji miasta po dwa przykłady miast, wybrane spośród podanych.

Częstochowa, Kalwaria Zebrzydowska, Zakopane, Sopot, Szczawnica-Zdrój, Polanica-Zdrój, Krzyż, Kuluszki, Dąbrowa Górnicza, Bielsko-Biała.

Dominująca funkcja:

przemysłowa .....

komunikacyjna .....

uzdrowiskowa .....

rekreacyjna .....

religijna .....

Zadanie 26. (0-1)

Podaj po jednym przykładzie nakazów lub zakazów żywnościowych obowiązujących wyznawców podanych religii.

Hinduizm - .....

Islam - .....

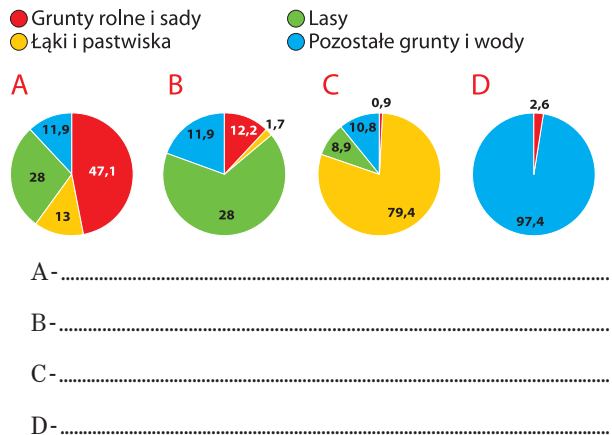
Judaizm - .....

Zadanie 27. (0-2)

Diagramy przedstawiają strukturę użytkowania ziemi w wybranych krajach.

Obok litery, którą oznaczono dany diagram, wpisz nazwę kraju oraz dominującą formę użytkowania ziemi i jedną cechę środowiska przyrodniczego warunkującą jej występowanie.

Kraje wybierz z podanych: Mongolia, Egipt, Polska, Wielka Brytania, Japonia

Zadanie 28. (0-2)

Uzupełnij tabelę, wpisując wartości plonów pszenicy i właściwy typ uprawy (intensywna lub ekstensywna).

Uprawa pszenicy w roku 2005

Kraj	Powierzchnia zasiewów w tys. ha	Zbiory		Plony z 1 ha w dt	Typ uprawy intensywna/ekstensywna
		w tys. t	udział w świecie w %		
Kazachstan	11500	11100	1,8		
Kanada	9831	25547	4,1		
Francja	5281	36878	5,9		
Dania	676	4887	0,8		

Zadanie 29. (0-2)

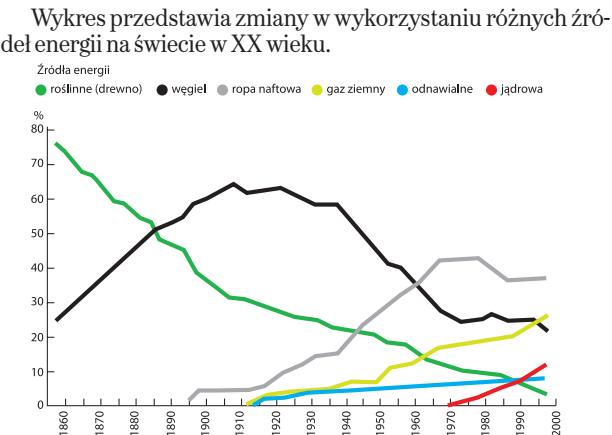
Podaj trzy działania Unii Europejskiej w ramach wspólnej polityki rolnej chroniące rynek wewnętrzny.

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 30. (0-2)

Korzystając z wykresu, wymień dwa źródła energii, których udział w ostatnim dziesięcioleciu XX wieku najszybciej wzrastał, i podaj przyczynę tak szybkiego wzrostu znaczenia w bilansie energetycznym świata każdego z nich.

1. ....
2. ....

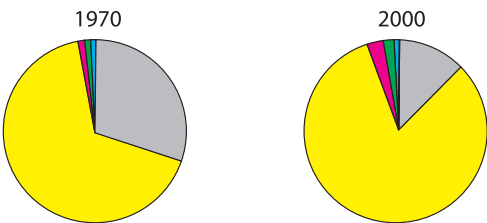
Zadanie 31. (0-2)

Przyporządkuj wymienione rodzaje elektrowni regionom, w których odgrywają one dużą rolę. Elektrownie: pływowe, geotermiczne, słoneczne, wiatrowe.

Region	Rodzaj elektrowni
Dania, Holandia, Niemcy w Polsce na Pomorzu, w Zawoi, Rytrze	
Islandia, Nowa Zelandia	
Kalifornia, Pireneje	
Francja na Półwyspie Bretońskim	

Zadanie 32. (0-2)

Diagramy przedstawiają strukturę przewozów towarowych w Polsce (w tonach) wg rodzajów stosowanego transportu w latach 1970 i 2000.

Korzystając z diagramów, wykonaj polecenia.

Przedstaw dwie zmiany struktury transportu lądowego w Polsce w latach 1970-2000. Podaj dwie przyczyny tych zmian.

Zmiany: .....

Przyczyny zmian: .....

Zadanie 33. (0-2)

Uzupełnij tabelę, wpisując nazwę geograficzną spornego terytorium między podanymi stronami konfliktu.

Sporne terytoria wybierz z podanych: Gibraltar, Kuryle, Kaszmir, Górny Karabach, Cypr, Wzgórza Golan.

Strony konfliktu	Sporne terytorium
Pakistan i Indie	
Japonia i Rosja	
Armenia i Azerbejdżan	
Grecja i Turcja	
Wielka Brytania i Hiszpania	

Zadanie 34. (0-1)

Podkreśl te elementy, które uwzględnia wskaźnik rozwoju społeczno-gospodarczego HDI.

A. wielkość PKB na 1 mieszkańca

B. długość przeciętnego trwania życia

C. wielkość gruntów ornych na 1 mieszkańca

D. poziom wykształcenia

E. gęstość zaludnienia

Zadanie 35. (0-1)

Przedstaw główne założenia koncepcji rozwoju zrównoważonego.

.....

.....

.....

R E K L A M A

EKIPA

GAJOS PERCHUĆ
SEWERYN
GNIEWKOWSKA STROIŃSKI
HERMAN MAĆKOWIAK

5. TOM – odcinek 6

JUŻ OD JUTRA W KIOSKACH

w cenie 9,99 zł

Kolekcję można zamówić przez internet: www.ekipa.gazeta.pl lub pod numerem telefonu: 0 801 130 000*
* koszt połączenia wynosi 0,29 zł netto w sieci TP SA

Zamówienia przyjmuje także firma Press Promocja pod numerem telefonu 0 22 825 74 29

PARTNER SERIALU: Nowa Antara, OPEL

PATRONI MEDIALNI: metro, TOK, Gazeta.pl

POLSAT

CZWARTEK 21:00

gazeta WYBORCZA

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Nyski Zarząd Nieruchomości sp. z o.o. w Nysie, ul. Ogrodowa 4, ogłasza pierwszy przetarg ustny, nieograniczony na sprzedaż nw. nieruchomości:

Nieruchomość gruntowa zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym położona w Nysie przy ul. Szopena 15.

Budynek w zabudowie zwartej, 4-kondygnacyjny z poddaszem w części użytkowym i w części strychem, w całości podpiwniczony, powierzchnia użytkowa budynku - 274,64 m².

Karta mapy 33, działka nr 4/19, KW 59037, powierzchnia działki 142 m².
Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 614 000,00 zł.
Cena za nieruchomość płatna przed zawarciem umowy notarialnej.
Do ceny osiągniętej w przetargu doliczone zostaną koszty przygotowania dokumentacji w wysokości 1000,00 zł + 22% VAT.
Nieruchomość nie jest obciążona jakimikolwiek prawami na rzecz osób trzecich.
Przeznaczenie: zabudowa mieszkaniowa wysokiej intensywności z usługami o charakterze centrotwórczym oraz funkcji uzupełniającej. Dopuszczalna adaptacja obiektu w oparciu o szczegółowe wytyczne i opinie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Przetarg odbędzie się w dniu 5.12.2007 r. w siedzibie Spółki NZN w Nysie przy ul. Ogrodowej 4, w pok. nr 8, o godz. 10.00.

Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wnieść na konto Spółki Bank PKO nr 05 10203714 0000420200081810.
Uznanie wskazanego rachunku bankowego upływa z dniem 30.11.2007 r.
O dotrzymaniu wyznaczonego terminu decyduje data wpływu wadium na konto Spółki.
Wadium nie ulega zwrotowi w razie uchylecia się uczestnika, który przetarg wygrał, od zawarcia umowy w wyznaczonym terminie. Wadium wniesione przez uczestnika przetargu, który przetarg wygrał zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości.

Warunkiem dopuszczenia do uczestnictwa w przetargu jest posiadanie: dokumentu tożsamości, a osoby prawne dodatkowo winny posiadać stosowne pełnomocnictwo do udziału w przetargu, dowodu wniesienia wadium w terminie wyznaczonym w ogłoszeniu.
Cudzoziemiec, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (jednolity tekst Dz.U. z 1996 r. nr 54, poz. 245 z późn. zmianami), obowiązany jest przedstawić komisji przetargowej zezwolenie (lub promesę) Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na nabycie nieruchomości.
Uwaga: nieruchomość można oglądać w dniu 16.11.2007 r. w godz. 10 - 10.30.
Szczegółowe informacje można uzyskać w Spółce NZN, Nysa, ul. Boh. Warszawy 5, pokój 6, tel. 077-448 55 21.